

Det har forvoldt mig Glæde at se, at Wisnesygen ikke endnu har strakt sig til ham, men at han virkelig gaar ind paa Behandlingen af Lovforslagenes Realitet, og jeg haaber, at dette maa være et Varjel om, at denne Syge nu ogsaa begynder at aftage hos Ministeriets Medlemmer. — Der er blevet anket over Udtrykket „den døde Haand“. Dette Udtryk fandtes ikke i det oprindelige Lovforslag, og det blev ogsaa fremhævet blandt Forslagsstillerne, at det sandsynligvis ikke var kjendt i Lovsproget, men hvorfor skal det være ubesluttet, at man i Lovsproget kan betjene sig af et nyt Ord? Hvorfor skal man i Lovsproget være bunden til, hvad der allerede een Gang har været brugt, og hvorfor skulde et saadant Ord være forkasteligt? Den ærede Taler søgte at give en historisk Forklaring af „den døde Haand“, men var det dog ikke langt naturligere, at han saae hen til Lovforslaget og saae, hvorledes det der var defineret. Da der i Lovens Overtskrift staar „den døde Haand“, havde det dog ogsaa været naturligere, at man med Hensyn til dette Ords Betydning — da Ordet jo endnu ikke er optaget i Lovsproget — tog Hensyn til, hvorledes dette Ord skal forstås efter selve Lovforslaget. Her begik den ærede Taler den Urigtighed, at han skjød Begrebet „uafhængelig“ ind. Det er jo imidlertid ikke det, som er fremhævet i Lovforslaget. Hvad er nemlig „den døde Haand“? Det er det, som ikke er i Enkeltmands Eie og Besiddelse. Saaledes er Bestemmelsen givet i selve Lovforslaget. Naar der altsaa f. Ex. er henlagt Fordeindomme til Embedsmænd, ere disse vel med Hensyn til Eie bragte ud af Enkeltmands Haand, men Besiddelsen er dog bestandig hos den enkelte Mand. Derfor gjælde Lovforslagets Bestemmelser jo heller ikke med Hensyn til Lehn, thi Lehn ere ligeledes med Hensyn til Eie bragte ud af Enkeltmands Haand, men med Hensyn til Besiddelse ere de i Enkeltmands Haand. Jeg tror derfor, at den Tvivl, som den ærede Taler har reist med Hensyn til Forstaaelsen af Lovforslaget, vilde falde bort, naar han istedetfor at se hen til det af ham selv indskudte og undersøgte Udtryk „uafhængelig“ havde set hen til, hvilket Udtryk der er brugt i selve Lovforslaget, nemlig at „være i Enkeltmands Eie og Besiddelse“. Der er imidlertid ikke af den ærede Taler i det Væsentlige paadist noget Tilfælde, med Hensyn til hvilket der skulde kunne være Tvivl, naar jeg undtager et eneste Tilfælde. At man ved Enkeltmand ogsaa forstaa „enkelte Mænd“, tror jeg dog maa antages for at være givet, og at Lovforslaget ikke indeholder noget Forbud mod Sameie, det tror jeg er givet, og det forekommer mig heller

ikke, at den ærede Taler gjorde nogen væsentlig Indsigelse derimod. Berettiget forekom mig derimod hans Spørgsmaal om, hvorvidt Aktieselskaber kunde siges at være berøvede Udgang til at erhverve Fordeindomme. Det forekommer mig, at Bemærkningerne derom ere aldeles rigtige, og det vil altsaa blive Gjenstand for fornøjet Overveelse. — Ja, det er jo meget dristigt, naar man nu skal tale om juridiske Spørgsmaal, at tale imod en Professor i Jura, og jeg vil heller ikke driste mig til at yttre mig imod ham uden med Hensyn til saadanne Spørgsmaal, der vedrøre Grundloven. Der bilder jeg mig ind, at det ikke vil findes ubestemt, naar jeg tillader mig at have en Mening, selv om den skulde være i Strid med den ærede sidste Talers. Jeg finder det aldeles ubegrundet, hans fuldstændig umotiverede Paastand, at Grundlovens Bestemmelser i § 82 om, at Jngen kan forpligtes til at afstaa sin Eiendom, uden at Almenvellet kræver det, og at det kun kan ske ved Lov og imod fuldstændig Erstatning, ikke skulde være fuldstændig fyldestgjort ved Lovforslagets Bestemmelser. Hvad det første Spørgsmaal angaar, at Almenvellet kræver det, ja saa er det jo Noget, hvorom der kan være forskellige Meininger, det indrømmer jeg, men for Forslagsstillerne staar det, som om det netop er overordentlig vigtigt for Samfundet at udbrede den frie Besiddelse. Hvorfor? Fordi der kommer ganske anderledes Udbytte ud af den Eiendom, der er i en fri Mands Haand, end naar den er under en Bestyrer, som ikke er Eier. Jeg tror, at hvis man vil gjennemgaa de offentlige Stiftelsefs Regnskaber, vil man komme til det Resultat, at det er af Interesse for Samfundet, at Jorden for den størst mulige Udbyttes Skyld kommer ud af deres Hænder. Man kan altsaa have en forskjellig Opfattelse her, men det maa dog være tilladt at have den Mening, at Bestemmelsen om Almenvellet er fyldestgjort her i Lovforslaget. Det er blevet sagt: Ja, det vil ikke udøve nogen væsentlig Indflydelse at vedtage denne Lov, der er ikke kjendelig Tilbøielighed til at bringe Fordeindomme ud af privat Mands Eie og Besiddelse. Det er sandt, men der er dog flere Exempler derpaa, og man kan ikke vide, hvilke Forandringer der kan indtræde. Selv under de nuværende Forhold synes det at være særdeles ønskeligt at sætte en Grændse for dette. Dette var altsaa med Hensyn til Bestemmelsen om, at Almenvellet skulde kræve det. Hvad det Spørgsmaal angaar, at det skal ske ved Lov, saa er det jo vort Haab, at den høitærede Indenrigsminister eller